ODLOČBA KOMISIJE

z dne 26. septembra 2006

o državni pomoči, ki jo je Nizozemska dodelila podjetju Holland Malt BV

(notificirano pod dokumentarno številko C(2006) 4196)

(Besedilo v nizozemskem jeziku je edino verodostojno)

(2007/59/ES)

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI JE –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti prvega pododstavka člena 88(2) Pogodbe,

po pozivu vsem zainteresiranim stranem, naj predložijo pripombe v skladu z zgoraj navedenim členom ([1]), ter ob upoštevanju njihovih pripomb,

ob upoštevanju naslednjega:

I. POSTOPEK

(1) Ukrep je bil priglašen v skladu s členom 88(3) Pogodbe ES v dopisu z dne 31. marca 2004, ki ga je Komisija prejela 6. aprila 2004.

(2) V dopisih z dne 1. junija 2004, 12. avgusta 2004 in 16. februarja 2005 je Komisija zaprosila Nizozemsko za dodatne podatke. V dopisih z dne 5. julija 2004, 17. decembra 2004 in 15. marca 2005, ki jih je Komisija prejela 7. julija 2004, 3. januarja 2005 in 23. marca 2005, je Nizozemska odgovorila na vprašanja Komisije.

(3) V dopisu z dne 5. maja 2005 je Komisija obvestila Nizozemsko o svojem sklepu, da bo v zvezi s tem ukrepom pomoči sprožila postopek na podlagi člena 88(2) Pogodbe.

(4) Sklep Komisije o sprožitvi postopka je bil objavljen v *Uradnem listu Evropske unije* ([2]). Komisija je pozvala zainteresirane strani, da predložijo pripombe glede zadevnega ukrepa pomoči.

(5) V dopisu z dne 10. junija 2005 je Nizozemska predložila svoje pripombe.

(6) Komisija je prejela pripombe zainteresiranih strani. Te pripombe je posredovala Nizozemski in ji omogočila, da predloži pripombe. Komisija je te prejela v dopisu z dne 14. oktobra 2005.

([1]) UL C 154, 25.6.2005, str. 6.

([2]) Glej opombo 1.

II. OPIS UKREPA POMOČI

(7) Nizozemska se je odločila, da bo podjetju Holland Malt BV dodelila subvencijo v okviru regionalne investicijske sheme „Regionalni investicijski programi za leto 2000“, v nadaljnjem besedilu „shema IPR“. To regionalno investicijsko shemo je odobrila Komisija leta 2000 ([3]), 18. februarja 2002 pa je odobrila tudi spremembo sheme ([4]), v skladu s katero se shema IPR uporablja tudi za predelavo in trženje kmetijskih proizvodov iz Priloge I k Pogodbi.

(8) Ta primer zadeva subvencijo za investicijski projekt podjetja Holland Malt BV. Holland Malt BV, v nadaljnjem besedilu „Holland Malt“, ki je skupno podjetje pivovarne Bavaria NV in podjetja Agrifirm ter hkrati zadružna zveza pridelovalcev žita na Severnem Nizozemskem in Nemčiji. Subvencija je namenjena gradnji sladarne v kraju Eemshaven v občini Eemsmond. Ta naložba bo različne faze (skladiščenje in predelava pivskega ječmena ter proizvodnja in trženje slada) združila v eno verigo.

(9) Nizozemsko ministrstvo za gospodarstvo se je odločilo, da bo financiralo 13,5 % bruto (10 % neto) upravičenih naložb v višini 55 milijonov EUR oz. največ 7 425 000 EUR. Ker gre za subvencijo za investicijski projekt podjetja za predelavo in trženje kmetijskih proizvodov iz Priloge I k Pogodbi in ker znašajo upravičeni stroški projekta več kot 25 milijonov EUR, je treba v skladu s točko 4.2.6 *Smernic Skupnosti o državni pomoči v kmetijskem sektorju* ([5]) pomoč posebej priglasiti Komisiji.

(10) Holland Malt se je odločil za naložbo, potem ko se je nizozemska vlada v dopisu z dne 23. decembra 2003 zavezala, da bo dodelila subvencijo. Ta zaveza je bila sprejeta pod pogojem, da bo Evropska komisija odobrila pomoč. Holland Malt je v Eemshavnu začel graditi februarja 2004. Sladarna je začela obratovati aprila 2005.

(11) Pri sprožitvi postopka na podlagi člena 88(2) Pogodbe je Komisija navedla naslednje pomisleke:

([3]) Regionale investeringsprojecten 2000 (IPR 2000–2006), N 549/99. Odobreno v dopisu SG(2000) D/106266 z dne 17. avgusta 2000.

([4]) Wijziging Regionale investeringsprojecten 2000, N831/2001. Odobreno v dopisu C(2002) 233 z dne 18. februarja 2002.

([5]) UL C 28, 1.2.2000, str. 2.

(12) Potem ko je ugotovila, da gre pri ukrepu v tej fazi za državno pomoč v smislu člena 87(1) Pogodbe, je proučila, ali je ukrep združljiv s skupnim trgom na podlagi odstopanj.

(13) Ob upoštevanju lastnosti pomoči je edino možno odstopanje odstopanje iz člena 87(3)(c) Pogodbe, ki določa, da je s skupnim trgom združljiva tista pomoč, ki je namenjena pospeševanju razvoja določenih gospodarskih dejavnosti ali določenih gospodarskih območij, če ne spreminja trgovinskih pogojev v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi.

(14) Ker je pomoč povezana z naložbo v predelavo in trženje kmetijskih proizvodov, mora Komisija proučiti, ali izpolnjuje vse zahteve iz točke 4.2 Smernic. Komisija je iz naslednjih razlogov nasprotovala uporabi člena 87(3)(c) Pogodbe.

(15) Točka 4.2.5 Smernic določa, da ni mogoče dodeliti pomoči za predelavo in trženje kmetijskih proizvodov, če ni mogoče predložiti dovolj dokazov, da je možno najti primerno tržišče za zadevne proizvode. Komisija na podlagi podatkov, ki jih je imela na voljo pri sprožitvi postopka, ni izključila, da ima trg slada presežne zmogljivosti.

(16) Holland Malt je temu nasprotoval in navedel, da dobavlja visokokakovosten „premium slad“, ki se uporablja pri proizvodnji „premium piva“, in da trg s to vrsto slada in piva še vedno raste. Pri sprožitvi postopka ni bilo jasno, ali nista „premium slad“ in „premium pivo“ samo tržna koncepta, zaradi česar ne bi bila posebna tržna proizvoda in bi presežne zmogljivosti lahko izključili.

III. PRIPOMBE ZAINTERESIRANIH STRANI

(17) Komisija je prejela pripombe:

— finskega združenja sladarjev

— britanskega združenja sladarjev

— nemškega združenja sladarjev

— francoskega združenja sladarjev

— danskega združenja sladarjev

— zainteresirane strani, ki je zaprosila, da se njenih podatkov zaradi morebitne škode ob razkritju ne

— nizozemske kmetijske in vrtnarske zadruge (LTO Nederland)

— Agrifirma

— Holland Malta

— nizozemske province Groningen.

(18) Finsko združenje proizvajalcev slada nasprotuje nizozemski nameri o dodelitvi subvencije Holland Maltu BV, ker meni, da bodo državne pomoči za naložbe v sladarne povzročile tržne motnje. Opozarja tudi na to, da ima sektor slada v Skupnosti presežne zmogljivosti v višini približno 1 milijon in da bo zato treba v prihodnjih letih 10 % zmogljivosti zapreti. V zvezi z navedbo Holland Malta, da dobavlja „premium slad“, ki se uporablja pri proizvodnji „premium piva“, finsko združenje proizvajalcev slada opozarja, da obstoječe sladarne v Skupnosti trg že oskrbujejo z različnimi vrstami slada, vključno z visokokakovostnim „premium sladom“.

(19) Britansko združenje sladarjev je prepričano, da je treba državno pomoč za sladarne izrecno prepovedati. Pri tem se sklicuje na dopis, ki ga je evropsko združenje sladarn Euromalt poslalo Komisiji in v katerem navaja, da se zaradi trenutnih presežnih zmogljivosti za proizvodnjo slada tako v Skupnosti kot tudi na svetovnem trgu državna sredstva za nove zmogljivosti ne bi smela več dodeljevati ([6]). Po navedbah združenja proizvajajo trenutne proizvodne zmogljivosti v državah članicah 8,8 milijonov ton slada, medtem ko znaša povpraševanje približno 5,9 milijonov ton. To pomeni, da ima Skupnost pri izvozu na svetovni trg, na katerem se letno trži s 4,3 milijona ton, potencialni presežek v višini 2,9 milijona. V tržnem letu 2003/2004 so bila v Skupnosti izdana izvozna dovoljenja za skupaj 2,48 milijona ton slada. V tržnem letu, ki se je končal junija 2005, je ta številka padla na 2,22 milijona ton, kar odraža težak položaj na trgu in omejene tržne možnosti sladarjev v Skupnosti. Britansko združenje sladarjev ocenjuje, da znaša presežek slada v Skupnosti 500 000 ton in da se bo ta zaradi novih zmogljivosti, ki še niso začele obratovati, in upadanja povpraševanja Rusije in Vzhodne Evrope po izvozu, ki se lahko zdaj oskrbujeta sami, predvidoma povečal na skoraj 1 milijon ton. Po mnenju britanskega združenja sladarjev so zaradi teh presežnih zmogljivosti trenutne cene na trgu slada tako zelo padle, da z njimi ni več mogoče kriti spremenljivih stroškov. Nasprotuje tudi navedbi, da so nove nizozemske zmogljivosti zgrajene za namen proizvodnje premium slada za premium trge. Med pivovarnami so potekale obširne razprave in večina strank pivovarjev zahteva visokokakovosten slad, ki ustreza strogi (in pogosto tudi splošni) specifikaciji ter zahtevam za varnost živil. Po mnenju britanskega združenja sladarjev ločevanje trga s sladom na sektor premium in sektor, ki ni premium, ne odraža resničnega položaja.

(20) Nemško združenje sladarjev je izrazilo zaskrbljenost glede namere Nizozemske, da bo dodelila pomoč za naložbe v

([6]) Dopis z dne 23. julija 2004 o dodeljevanju subvencij za gradnjo sladarn.

gradnjo sladarne v provinci Groningen. Po mnenju nemškega združenja sladarjev se bo izvoz Skupnosti na tradicionalna tržna območja, kot so države Mercosurja in Rusije/Ukrajine, znatno zmanjšal zaradi razvoja lastne proizvodnje slada in zaščite pred uvozom. Poleg tega so čezmorski konkurenti, kot sta Kanada in Avstralija, zelo močni zaradi njihove bližine do rastočih trgov piva na Daljnem Vzhodu in Južnovzhodni Aziji ter liberalne trgovinske politike njihovih vlad. Istočasno pa prodaja slada na notranjem trgu upada, zaradi česar ima Skupnost presežne zmogljivosti v višini 1 milijona ton. Nemško združenje sladarjev meni, da spodbujanje domače proizvodnje pivskega ječmena ni zadosten razlog. Dodaja, da celotno nizozemsko proizvodnjo pivskega ječmena odkupi industrija slada in da bo nova sladarna v Groningenu zato odvisna od uvoza ječmena.

(21) Francosko združenje sladarjev nasprotuje državni pomoči za nove sladarne v Skupnosti. Pri tem se sklicuje na isti dopis Euromalta kot britansko združenje sladarjev in navaja iste podatke o proizvodnji, uvozu in izvozu slada. Tudi po njegovem mnenju se s sladom trenutno trguje po cenah, ki ne krijejo spremenljivih stroškov. Po njegovem mnenju sklicevanje na ločeni trg visokokakovostnega slada ne opravičuje državne pomoči za nizozemsko naložbo, saj večina pivovarjev zahteva visokokakovosten slad. Francosko združenje pivovarjev še zaključuje, da bi industrija slada v Skupnosti morala zapreti zastarele sladarne, če želi izboljšati tržne pogoje.

(22) Dansko združenje sladarjev nasprotuje načrtovani subvenciji za Holland Malt. Po mnenju združenja temelji industrija slada po vsem svetu na pogojih prostega trga. Zanj je značilno zasebno lastništvo, saj njegov razvoj zaznamujejo zasebne naložbe podjetij za proizvodnjo slada. Pomoč v višini 7,4 milijona EUR pri celotni naložbi v višini 55 milijona EUR bi izkrivila konkurenco in bi podjetju, ki prejme tako pomoč, nudila neupravičeno prednost v primerjavi z drugimi, zlasti v prvih letih obratovanja. Dansko združenje sladarjev nasprotuje ločevanju na „premium slad“ in „navadni slad“. Slad je generičen proizvod z manjšimi odstopanji v skladu s standardi kakovosti, ki jih določijo pivovarne. Poleg tega ne vidi lokalnih ali regionalnih vzrokov za sofinanciranje naložbe v regiji Eemsmond, saj gre po njegovem mnenju za običajno razvito nizozemsko regijo z infrastrukturo, ki je tesno povezana z dobavno verigo ječmena in slada.

(23) Zainteresirana stran, ki je zaprosila, da se njenih osebnih podatkov zaradi morebitne škode ob razkritju ne razkrije, pomoči nasprotuje iz naslednjih razlogov. Po njenem mnenju je razlikovanje med premium sladom in navadnim sladom umetno, saj ne vidi lokalnih ali regionalnih razlogov za sofinanciranje naložbe, pomoč pa bi izkrivljala konkurenco na trgu slada, za katerega so značilni zasebno lastništvo in zasebne naložbe.

(24) Nizozemska kmetijska in vrtnarska zadruga (LTO Nederland) meni, da ima sladarna Holland Malt v Eemshavnu zelo velik pomen za poljedelstvo regije. Lega sladarne ob pristanišču in naravnanost proizvodnje na trg visokokakovostnega slada in piva nudita poljedelstvu na severnovzhodnem Nizozemskem pomembno družbeno in gospodarsko prihodnost. To bo spodbujalo pridelovanje žita, ki se uporablja pri tej proizvodnji. Ječmen poljedelcev je del popolnoma registrirane in certificirane povezane verige, katere končni proizvod je visokokakovostno pivo. Najpomembnejša pridelka v tej regiji sta škrobni krompir in sladkorna pesa. Zaradi izboljšanja učinkovitosti in reformirane politike Skupnosti se je pridelovalno območje teh pridelkov zmanjšalo. Ječmen, namenjen sladarni, bi lahko predstavljal eno izmed redkih donosnih nadomestnih možnosti pridelovanja teh pridelkov. Zato so poljedelci obljubili finančno udeležbo pri gradnji Holland Malt.

(25) Agrifirm v celoti podpira dodelitev pomoči Holland Malt. Podjetje sodeluje s pivovarno Bavaria v skupnem podjetju Holland Malt, ki je poskrbelo za integrirano verigo na področju žita, skladiščenja in predelave ječmena. Po mnenju Agrifirma nudi proizvodni in skladiščni obrat Holland Malta enkratne možnosti. Pridelovanje pivskega ječmena bo poljedelcem v regiji nudilo boljše možnosti. Če se bodo poljedelci v regiji osredotočili na proizvodnjo pivskega ječmena, ki izpolnjuje zahteve za premium slad, bodo lahko imeli koristi zaradi morebitne rasti trga za premium pivo. Z gradnjo proizvodnega obrata v Eemshavnu in logističnimi prednostmi, ki jih bo obrat nudil, bo na severnem Nizozemskem ustvarjena nova industrijska panoga. Odločitev nizozemske vlade, da dodeli pomoč, je podlaga za donosno obratovanje v prvih odločilnih letih projekta.

(26) Po mnenju Holland Malta obstaja ločeni trg za premium pivo in premium slad. Na trgu premium slada se lahko brez težav najdejo možnosti za trženje slada HTST („high temperature, short time“) Holland Malta. Slad HTST povečuje stabilnost okusa, arome in penjenja, s tem pa tudi trajnost piva. Holland Malt se sklicuje na dopis Univerze Weihenstephan iz Münchna, ki potrjuje, da patentirana tehnologija zagotavlja vrsto slada, ki se jasno razlikuje od navadnega slada ([7]). Svojevrstne značilnosti slada HTST priznava tudi nek varilec premium piva, ki ga omenja Holland Malt v svojem dopisu. Poleg tega spada slad HTST v višji cenovni razred kot navaden slad drugih sladarn. Po mnenju Holland Malta slada HTST zaradi njegovih svojevrstnih fizičnih lastnosti, priznane kakovosti

([7]) Dopis Dr. Krottenthalerja z Univerze Weihenstephan, maj 2005.

in visokih cen ni mogoče ali skorajda ni mogoče zamenjati z navadnim sladom. Slad HTST bo ustvaril lastno povpraševanje in lasten trg. Po mnenju Holland Malta trg navadnega slada zaradi naložbe ne bo imel dodatnih presežnih zmogljivosti v višini 55 000 ton.

(27) Holland Malt poleg tega dodaja, da ni nujno, da bi naložba v Holland Malt kljub presežnim zmogljivostim na svetovnem trgu slada povzročila dodatne presežne zmogljivosti. Ker leži Holland Malt ob globokomorskem pristanišču, bo imela sladarna na trgu običajne možnosti za trženje slada za izvoz. Ker se bo morebitna rast evropskih sladarn, ki se ne nahajajo v bližini morja, zaradi vedno manjšega povpraševanja Zahodne Evrope po sladu lahko zmanjšala, nudi izvoz slada znatne možnosti za rast. Kot navaja Holland Malt, to potrjujejo tudi tri poročila iz leta 2005 ([8]). Iz teh poročil je razvidno, da nastajajoči trgi v Aziji, Latinski Ameriki, Afriki in Vzhodni Evropi postavljajo zelo visoke zahteve za slad in da je evropski sektor slada zaradi visoke kakovosti svojega slada bolj konkurenčen. Holland Malt dodaja, da ni težko najti običajnih možnosti za trženje njegovega slada, in navaja, da so bile njegove knjige naročil za leto 2005 polne, že drugo leto zapored pa bo prodal več slada, kot ga je proizvedel. Holland Malt še dodaja, da so njegovi zaprti obrati v Wageningnu in Lieshoutu oskrbovali vedno manjši trg v Zahodni Evropi, medtem ko bo novi obrat v Eemshavnu usmerjen na rastoči izvozni trg. Zato bo tudi neto povečanje zmogljivosti na trgu slada manjše od povečanja, ki ga je Komisija navedla v dopisu z dne 5. maja 2005. Holland Malt trdi, da bo naložba v obrat v Eemshavnu bolj vplivala na trgovanje s tretjimi državami kot na trgovanje med državami članicami, saj predstavlja izvoz slada tržni segment, ki je ločen od tržnega segmenta domačih dobaviteljev slada. Holland Malt poudarja, da položaj na svetovnem trgu slada Komisije ni odvrnil od dodelitve naložbene pomoči sladarni v Litvi.

(28) Poudarja, da bo naložba pozitivno vplivala na razvoj podeželja v regiji Severna Nizozemska in Nemčija. Za številne poljedelce (približno 1 800) bo tako ustvarjena nadomestna oblika pridelovanja. Poljedelci bodo pridelovali visokokakovosten pivski ječmen za rastoči trg, za katerega v nasprotju s krmnim ječmenom ne bo veljal intervencijski režim Skupnosti. Poleg tega žito pivskega ječmena manj škoduje okolju kot krmni ječmen. Holland Malt še navaja, da njegov integrirani obrat za proizvodnjo slada in skladiščenje ječmena prispeva k varnosti živil.

(29) Provinca Groningen podpira dodelitev državne pomoči za naložbo v Holland Malt. Pri tem se sklicuje na njegov pozitivni učinek na zaposlovanje v regiji. Poudarja tudi inovativno tehnologijo, ki se uporablja pri projektu, in krepitev razvoja v Eemshavnu, med drugim z ustanovitvijo kmetijskega poslovnega parka. Provinca poudarja tudi spodbudo, ki jo bo naložba nudila poljedelcem s težavami pri pridelovanju tradicionalnih, domače gojenih pridelkov, kot je škrobni krompir. Prehod na pivski ječmen jim bo nudil boljšo prihodnost.

IV. **PRIPOMBE NIZOZEMSKE**

(30) Nizozemska se je na sprožitev postopka odzvala z dopisom z dne 10. junija 2005. Potem ko je zaprosila za podaljšanje roka za odgovor, je v dopisu z dne 14. oktobra 2005 odgovorila na pripombe tretjih strani.

(31) V prvem dopisu Nizozemska navaja, da kljub temu, da se bodo možnosti za rast evropskega sektorja slada zaradi vedno manjšega povpraševanja po sladu v Zahodni Evropi lahko poslabšale, nudi izvoz slada znatne možnosti za rast. Holland Malt lahko zaradi svoje lege ob globokomorskem pristanišču pridobi. V tem pogledu je upravičeno govoriti o ločenem trgu slada. Naložba v Holland Malt ne bo vplivala na vedno manjši trg domačih sladarn v Zahodni Evropi, ki ne ležijo ob morju. Nizozemska navaja, da je bila količina slada, za katero so bila izdana izvozna dovoljenja v Skupnosti, leta 2004/2005 enaka količini iz leta 2003/2004, ter poziva Komisijo, da upošteva najnovejše podatke o izvoznih dovoljenjih. Nizozemska tudi meni, da tvori visokokakovostni slad Holland Malta poseben tržni segment. Pri tem se sklicuje na dopis Univerze Weihenstephan, ki potrjuje posebne lastnosti slada HTST.

(32) Nizozemska v odgovoru na pripombe tretjih strani navaja, da se bo svetovni trg s sladom v prihodnjih letih povečal. Pri tem se sklicuje na seminar o pivskem ječmenu, ki je potekal 4. in 5 oktobra 2005 in na katerem je Mednarodni svet za žito ([9]) napovedal, da se bo skupna zmogljivost sladarn do leta 2010 povečala za 10 %. Na tem seminarju je Rabobank navedla, da se skupna potrošnja piva letno poveča za 2 %, zlasti zaradi naraščajoče potrošnje piva na nastajajočih trgih, kot so Južna Amerika, Afrika, Rusija, Jugovzhodna Azija in Kitajska. Ta razvoj bo pozitivno vplival na moderne sladarne, ki ležijo ob globokomorskih pristaniščih in lahko proizvajajo „v razsutem stanju“. Nizozemska se pri tem sklicuje na dopis, ki ga je avgusta 2005 ([10]) poslal Euromalt, v katerem navaja, da je treba majhne, stare in neučinkovite zmogljivosti zapreti. V istem dopisu je tudi navedeno, da ima sektor slada v Skupnosti

([8]) RM International, Malt Market Report, 22. april 2005. Rabobank, The malt industry, a changing industry structure, driven by emerging beer markets, marec 2005. H.M. Gauger, Market report, maj 2005. H.M. Gauger je trgovec/svetovalec za slad, ki izdaja mesečno poročilo o trgu slada s podatki o proizvodnji in trženju slada.

([9]) Medvladna organizacija za trgovanje z žitom.

([10]) Euromalt: „The EU malting industry“, avgust 2005.

presežne zmogljivosti v višini 500 000–700 000 ton. Po mnenju Nizozemske ta podatek temelji na proizvodnji 24 ur na dan, 7 dni na teden in 365 dni na leto. Pri tem ni upoštevana zaustavitev proizvodnje, zato ni zagotovo, da so zmogljivosti dejansko prevelike. Nizozemska se sklicuje tudi na poročilo podjetja za raziskave Frontier Economics o Holland Maltu (O geografskem trgu in možnostih za inovacije) ([11]). Sklepna ugotovitev tega poročila je: ni znakov, da bi pomoč, dodeljena Holland Maltu, povzročila preusmeritev trženja s sladom drugih evropskih proizvajalcev, ne glede na to, kje to poteka. To pomeni, da ni jasno, ali bi dodeljena pomoč še povečala morebitne presežne zmogljivosti evropskih proizvajalcev navadnega slada. Nizozemska poziva Komisijo, da upošteva ločeni trg za slad HTST, tj. visokokakovostni slad, ki preprečuje „staranje" piva. Nadalje Nizozemska opozarja na še eno zaprtje obrata, ki je proizvajal 12 000 ton slada, zaradi česar so se skupne zaprte zmogljivosti povečale na 77 000 ton. Dodatna zmogljivost znaša le 0,5 % skupnih proizvodnih zmogljivosti v Skupnosti, kar ne izkrivlja trga slada v Skupnosti. Nazadnje Nizozemska še dodaja, da je cilj načrtovane pomoči nadomestiti slabo lego Eemshavna in nuditi Holland Maltu enake konkurenčne pogoje (brez pomoči bi se lahko izvedla primerljiva naložba v sladarno ob globokomorskem pristanišču Terneuzen).

V. OCENA UKREPA POMOČI

Tržna ureditev

(33) Ukrep obsega pomoč za podjetje, ki se ukvarja s predelavo ječmena. V skladu s členom 23 Uredbe Sveta (ES) št. 1784/2004 z dne 29. septembra 2003 o skupni ureditvi trga za žita ([12]) se členi 87, 88 in 89 Pogodbe uporabljajo za proizvode, navedene v Uredbi. Za sektor, na katerega se nanaša shema pomoči, torej veljajo pravila Skupnosti o državni pomoči.

Prepoved državne pomoči na podlagi člena 87(1) Pogodbe

(34) V skladu s členom 87(1) Pogodbe je vsaka pomoč, ki jo dodeli država članica, ali kakršna koli vrsta pomoči iz državnih sredstev, ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga, nezdružljiva s skupnim trgom, v kolikor prizadene trgovino med državami članicami.

(35) Pomoč obsega neposredno pomoč za naložbe. Selektivna je le toliko, v kolikor nudi koristi posameznemu podjetju, tj. Holland Maltu.

(36) V skladu s sodno prakso Sodišča je izboljšanje konkurenčnega položaja podjetja zaradi državne pomoči v primerjavi z drugimi podjetji, ki take pomoči niso prejeli, praviloma dokaz za izkrivljanje konkurence ([13]).

(37) Pomoč neugodno vpliva na trgovanje med državami članicami, če otežuje uvoz iz drugih držav članic ali olajšuje izvoz v druge države članice. Odločilnega pomena je, ali se trgovanje znotraj Skupnosti zaradi zadevne pomoči drugače razvija ali bi se lahko drugače razvijalo.

(38) S proizvodom, na katerega se nanaša zadevna pomoč (slad), se v Skupnosti veliko trguje. Leta 2004 se je v Skupnosti trgovalo s približno 1,3 milijona ton slada. To je leta 2004 predstavljalo približno 15 % skupne proizvodnje slada v Skupnosti ([14]). To pomeni, da je sektor izpostavljen konkurenci. Obstaja nevarnost, da se bo trgovanje znotraj Skupnosti zaradi pomoči drugače razvijalo.

(39) Zato zadevna pomoč predstavlja pomoč v smislu člena 87 (1) Pogodbe.

Člen 87(2) Pogodbe: odstopanja

(40) Člen 87(2) in (3) določa nekatera odstopanja od prepovedi iz člena 87(1) Pogodbe.

(41) Odstopanja od člena 87(2) se glede na vrsto in cilj pomoči ne uporabljajo. Nizozemska se ni sklicevala na člen 87(2).

Člen 87(3) Pogodbe: odstopanja od presoje Komisije

(42) V členu 87(3) so navedene tudi druge vrste pomoči, ki se lahko štejejo za združljive s skupnim trgom. Ali so združljive s Pogodbo, je treba presoditi s stališča Skupnosti in ne s stališča določene države članice. Zaradi pravilnega delovanja trga Skupnosti je treba odstopanja od člena 87(3) razlagati ozko.

([11]) Frontier Economics: Holland Malt, oktober 2005.

([12]) UL L 270, 21.10.2003, str. 78. Uredba, kakor je bila spremenjena z Uredbo Komisije (ES) št. 1154/2005 (UL L 187, 19.7.2005, str. 11).

([13]) Sodba Sodišča z dne 17. septembra 1980, zadeva C-370/79, *Philip Morris* proti Komisiji Evropskih skupnosti, PSES, odstavka 11 in 12.

([14]) Vir: H.M. Gauger Statistical Digest 2004-2005.

(43) V zvezi s členom 87(3)(a) je treba poudariti, da upravičenec pomoči ni registriran v območju, kjer je gospodarski razvoj izjemno neugoden v smislu *Smernic Skupnosti o državni regionalni pomoči* ([15]) (bruto domači proizvod (BDP) na prebivalca je nižji od 75 % povprečja Skupnosti). Člen 87(3)(a) Pogodbe torej ne opravičuje pomoči za proizvodnjo, predelavo in trženje proizvodov iz Priloge I k Pogodbi.

(44) V zvezi s členom 87(3)(b) je treba poudariti, da zadevna pomoč ni namenjena pospeševanju izvedbe pomembnega projekta skupnega evropskega interesa ali odpravljanju resne motnje v gospodarstvu države članice.

(45) Pomoč prav tako ni namenjena doseganju ciljev iz člena 87(3)(d).

Člen 87(3) Pogodbe:

(46) Člen 87(3)(c) določa, da je pomoč za pospeševanje razvoja določenih gospodarskih dejavnosti ali določenih gospodarskih območij, kadar takšna pomoč ne spreminja trgovinskih pogojev v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi, združljiva s skupnim trgom.

(47) Ker Hollland Malt ni malo ali srednje veliko podjetje v smislu opredelitve Komisije ([16]), se Uredba (ES) št. 1/2004 z dne 23. decembra 2003 o uporabi členov 87 in 88 Pogodbe ES za državno pomoč malim in srednje velikim podjetjem, ki se ukvarjajo s proizvodnjo, predelavo in trženjem kmetijskih proizvodov ([17]) ne uporablja. Ali je pomoč za naložbe v predelavo kmetijskih proizvodov združljiva s členom 87(3)(c), se zato presodi na podlagi točke 4.2 Smernic.

Upravičeni stroški in intenzivnost pomoči

(48) V skladu s točko 4.2.3 Smernic lahko upravičeni stroški vključujejo izgradnjo, nakup ali izboljšanje nepremičnin, nove stroje in opremo, vključno z računalniško programsko opremo. Pomoč v regijah cilja 1 ne sme presegati 50 % upravičenih naložb, v drugih regijah pa 40 %.

(49) Ti pogoji so izpolnjeni, saj je pomoč namenjena izgradnji stavb in nakupu zemljišč za te stavbe ter opremo. Poleg tega je Nizozemska priglašeno pomoč omejila na največ 13,5 % upravičenih stroškov.

Možnosti za uspeh in minimalni standardi Skupnosti

(50) Točka 4.2.3 Smernic tudi določa, da se pomoč za naložbe lahko dodeli le podjetjem, ki na podlagi ocene možnosti podjetja lahko dokažejo, da imajo možnosti za uspeh. Podjetje mora izpolnjevati minimalne standarde glede okolja, higiene in dobrega počutja živali.

(51) Ti pogoji so izpolnjeni. Nizozemska je priskrbela zadostna zagotovila glede možnosti za uspeh Bavarie NV in Agrifirma, ki skupaj tvorita Holland Malt. Poleg tega je ustrezno prikazala, da sladarna izpolnjujejo minimalne standarde Skupnosti glede okolja, higiene in dobrega počutja živali, kot je določeno v Nizozemskem programu za razvoj podeželja.

Primerno tržišče

(52) Točka 4.2.5 Smernic določa, da ni mogoče dodeliti pomoči, če ni mogoče predložiti dovolj dokazov, da je za zadevne proizvode možno najti primerno tržišče. Za zadevne proizvode, vrste naložb ter obstoječe in pričakovane zmogljivosti je to treba oceniti na primerni stopnji. Pri tem je treba upoštevati omejitve proizvodnje ali omejitve podpore Skupnosti v okviru skupnih tržnih ureditev.

(53) Komisija je sprožila postopek na podlagi člena 88(2) Pogodbe, ker na podlagi podatkov, ki jih je imela na voljo ob sprožitvi postopka, ni mogla izključiti, da ima trg presežne zmogljivosti.

(54) Pripombe Nizozemske in Holland Malta po sprožitvi postopka se nanašajo v glavnem na tri točke. Prvič: Nizozemska in Holland Malt nasprotujeta presežnim zmogljivostim na trgu slada (vendar ne ugovarjata, da bo projekt ustvaril dodatne zmogljivosti na trgu slada). Drugič: ugotavljata, da bo naložba v obrat v Eemshavnu bolj vplivala na trgovanje s tretjimi državami kot na trgovanje med državami članicami, saj predstavlja izvoz slada tržni segment, ki je ločen od tržnega segmenta domačih dobaviteljev slada. Tretjič: predvidevata, da obstajata ločena trga za navadni slad in premium slad.

Presežne zmogljivost na trgu slada

(55) Komisija je ob upoštevanju proizvodnje in trženja slada tako na svetovnem trgu kot tudi na trgu Skupnosti ponovno proučila položaj. Ker so statistike Eurostata o sladu nepopolne (zaradi pomanjkljivih ali zaupnih podatkov o proizvodnji in izvozu v nekatere države), se je Komisija opirala na podatke Euromalta, Mednarodnega sveta za žito in poročila o trgu pivskega ječmena avtorja H. M. Gaugerja.

([15]) UL C 74, 10.3.1998, str. 9.

([16]) Priporočilo Komisije z dne 6. maja 2003 o opredelitvi malih, srednje velikih in mikro podjetij (UL L 124, 20.5.2003, str. 36.).

([17]) UL L 1, 3.1.2004. str. 1.

(56) Kar zadeva položaj na svetovnem trgu, je iz podatkov Euromalta razvidno, da trenutna svetovna oskrba sladarn znatno presega povpraševanje in da bo ta položaj tudi v prihodnjih letih ostal nespremenjen. Dopis, ki ga je avgusta 2005 poslal Euromalt ([18]), vsebuje naslednjo preglednico o zmogljivostih slada na svetovnem trgu.

Zmogljivosti slada v svetovnem merilu

(v 1 000 tonah)

	2004	Presežek	Leto 2006 (ocena)	Presežek
EU-15	7 500		7 600	
EU-10	1 200		1 150	
EU-25 skupaj	**8 700**	**2 500**	**8 750**	**2 700**
Rusija	850	-550	1 550	100
Ukrajina	230	-50	330	120
Belorusija	70	-6	70	-10
Srednja in Vzhodna Evropa	460	-60	470	-60
Evropa skupaj	**10 130**	**1 834**	**11 170**	**2 850**
NAFTA	3 600		3 900	
Južna Amerika	1 220		1 370	
Oceanija	770		950	
Srednji Vzhod in Osrednja Azija	200		200	
Afrika	380		380	
Kitajska	3 000		3 300	
Daljni vzhod	300		340	
Skupaj	**9 470**	**- 1 300**	**10 440**	**-900**
Svet skupaj	**19 780**	**534**	**21 610**	**1 950**

(57) Kot je razvidno iz preglednice, so svetovne proizvodne zmogljivosti slada leta 2004 presegale povpraševanja za približno pol milijona ton. Ocena za leto 2005 prikazuje povečanje presežnih zmogljivosti na približno 2 milijona ton.

(58) V dopisu Euromalta je zapisano, da bo svetovna proizvodnja piva predvidoma še naprej naraščala, in sicer povprečno za najmanj 1–2 % letno. Ta povprečna rast je posledica dvomestne rasti v nekaterih „novih“ regijah piva (Južna Amerika, Afrika, Rusija, Jugovzhodna Azija in Kitajska) in padca v „starih“ regijah (Zahodna Evropa in Severna Amerika). Uspešne nove naložbe v pivovarne v rastočih regijah in težnja k „lažjim“ pivom se odražajo v drastičnem upadanju porabe slada na liter piva. Euromalt tudi sklepa, da povečano povpraševanje po pivu v prvih letih ne bo sovpadalo s povečanim svetovnim povpraševanjem po sladu. Vzorec rasti porabe piva in njegova napovedana ustalitev so v preveliki meri spodbujale gradnjo dodatnih zmogljivosti za proizvodnjo slada, zaradi česar trenutna ponudba svetovnih zmogljivosti znatno presega povpraševanje. Ta položaj se tudi v prihodnjih letih ne bo spremenil. Po mnenju Euromalta je treba v sladarne še naprej investirati, vendar v Evropi niso potrebne nadaljnje zmogljivosti, ker izvozni trgi upadajo.

(59) O trenutnih presežnih zmogljivosti na svetovnem trgu pričajo tudi podatki o upadanju trgovanja s sladom, ki jih je predložil Mednarodni svet za žito na seminarju o pivskem ječmenu 4. in 5. oktobra 2005 v Bruslju ([19]). Po mnenju Mednarodnega sveta za žito se je obseg svetovne trgovine s

([18]) Glej opombo 10.

([19]) Predavanja Johna Tjaardstre o težnjah v proizvodnji in pri porabi piva, pivskega ječmena in slada.

sladom v dveh letih s 5 621 milijona ton v letu 2002/2003 zmanjšal na 5 275 milijona ton v letu 2004/2005 (zadnji podatek je ocena). Za leto 2005/2006 pričakuje Mednarodni svet za žito nadaljnje upadanje trgovanja s sladom. Ta padajoči trend se odraža tudi v padcu registriranih izvoznih dovoljenj nekaterih uvoznikov slada za leto 2004/2005 (2 219 661 ton) v primerjavi z letom 2003/2004 (2 477 849 ton), pri čemer se bo število dovoljenj v letu 2005/2006 v primerjavi z letom 2004/2005 še zmanjšalo ([20]). Tudi poročilo o trgu slada, ki ga je pripravil RM International ([21]), ugotavlja presežene zmogljivosti na svetovnem trgu; zaradi povečanih običajnih zmogljivosti za nove sladarne in ob upoštevanju dejstva, da se je svetovna proizvodnja piva v zadnjih letih počasneje povečevala, bo tudi povpraševanje verjetno počasneje izčrpalo novo proizvodnjo slada.

(60) Nizozemska v dopisu z dne 14. oktobra 2005 navaja, da se bo svetovno povpraševanje po sladu do leta 2010 verjetno povečalo za 10 %. Pri tem se sklicuje na predavanje Mednarodnega sveta za žito na seminarju o pivskem ječmenu 4. in 5. oktobra 2005 v Bruslju. V tem predavanju je bilo v zvezi z oceno za leto 2010 napovedano, da se bodo **svetovne zmogljivosti slada** predvidoma povečale za 10 %. Zaradi tega ni upravičeno, da se pri določanju povpraševanja kot kazalnik uporablja svetovna presežna zmogljivost, kot je to storila Nizozemska.

(61) V prihodnjih letih bosta svetovni trg slada zaznamovala dva pomembna razvojna dejavnika. Prvi bo povečanje porabe piva v „novih“ območjih piva. Kljub temu ni jasno, v kolikšni meri bo ta rast koristila sektorju slada v Skupnosti.

(62) Rast proizvodnje piva na Kitajskem ni povzročila znatnega povečanja uvoza slada. Iz poročila o svetovnem sektorju slada, ki ga je predložila Rabobank ([22]), je razvidno, da se uvoz slada ni povečal, tudi potem ne, ko se je leta 2002 uvozna tarifa znatno zmanjšala, saj obsežna predelovalna industrija na Kitajskem podpira uvoz pivskega ječmena.

(63) Vzrok za povečano porabo in proizvodnjo piva v Jugovzhodni Aziji je predvsem povečan uvoz iz Avstralije, ki je pogojen z bližino in sporazumom o prosti trgovini s to državo.

(64) Sladarne v Skupnosti, ki ležijo ob globokomorskih pristaniščih, kot je Holland Malt, imajo dober položaj za pokrivanje povečanega povpraševanja po sladu v Južni Ameriki in Afriki. Kar zadeva Južno Ameriko, bodo nove zmogljivosti za proizvodnjo slada, ki se trenutno gradijo v Argentini, lahko deloma pokrile povečano povpraševanje po sladu. Poleg tega bo širitev Mercosurja na Venezuelo in morebitne druge južnoameriške države verjetno povzročila povečano trgovanje s sladom v Južni Ameriki.

(65) Razvoj v Rusiji je drugi pomembni dejavnik, ki bo vplival na svetovni trg slada. Skupne zmogljivosti za slad proizvajajo v Rusiji 1 milijon ton, gradijo pa se tudi nove zmogljivosti za proizvodnjo 450 000 ton. Ker razpoložljivost dobrega pivskega ječmena sovpada s širitvijo zmogljivosti, se bo Rusija lahko oskrbovala sama in bo verjetno postala izvoznik slada.

(66) Glede na zgoraj navedeno Komisija ne vidi ničesar, kar bi kazalo na to, da svetovni trg slada v prihodnjih letih ne bo imel več presežnih zmogljivosti. Po mnenju Mednarodnega sveta za žito bo obseg svetovnega trgovanja s sladom do leta 2010 dokaj stabilen, saj bo „upadanje v Rusiji izravnalo povečanje v Južni Ameriki“, kot je bilo navedeno na predavanju v okviru seminarja o pivskem ječmenu oktobra 2005.

(67) Kar zadeva položaj v Skupnosti glede proizvodnih zmogljivosti in trgovanja s sladom, je treba poudariti, da je sladarna Hollland Malt v Eemshavnu začela obratovati aprila 2005. V dopisu, ki ga je poslal Euromalt avgusta 2005, je navedeno, da ima Skupnost kljub temu, da so bile nekatere sladarne zaradi prenizke donosnosti zaprte, še vedno presežne zmogljivosti slada v višini najmanj 500 000–700 000 ton (zmogljivost Skupnosti znaša 8 800 000 ton, njena poraba 5 900 000 ton in izvoz 2 250 000 ton).

(68) Po mnenju Euromalta bo donosnost sektorja slada v Skupnosti leta 2005/2006 najnižja zaradi velikega števila podjetij, ki poslujejo z izgubo in lahko zato svoje stroške krijejo le deloma. Zaradi te nizke donosnosti je bil po vsej verjetnosti pomladi 2006 sprožen stečajni postopek proti velikemu nemškemu proizvajalcu slada Weissheimerju iz Andernacha. Poleg tega so bile zaprti tudi drugi obrati za proizvodnjo slada, med drugim štirje obrati v Združenem kraljestvu, dva v Nemčiji in eden v Franciji. To so bili starejši obrati velikih podjetij. Ostali proizvajalci slada so se odločili za začasno delno zaprtje svojih zmogljivosti. V ostalih primerih so stare zmogljivosti za proizvodnjo slada nadomestile nove. Posledično skupno zmogljivost za proizvodnjo slada v Skupnosti je H. M. Gauger julija 2006 ocenil na 8 800 000 ton ([23]), pri čemer je ocena porabe v Skupnosti in izvoza iz Skupnosti primerljiva z oceno iz dopisa, ki ga je avgusta 2005 predložil Euromalt. To bi še vedno pomenilo, da obstajajo presežne zmogljivosti v višini približno 600 000 ton.

(69) V dopisu, ki ga je Nizozemska poslala oktobra 2005, je navedeno, da podatek o presežnih zmogljivostih v sektorju slada v Skupnosti, tj. 500 000–70 000 ton, ki ga navaja Euromalt, temelji na t. i. „deklarirani“ zmogljivosti, tj. proizvodnji 24 ur na dan, 7 dni na teden in 365 dni na leto. Pri tem ni upoštevana zaustavitev proizvodnje zaradi vzdrževanja, tehničnih težav in pregleda, zato ni mogoče trditi, da so zmogljivosti dejansko prevelike.

([20]) Poročilo H.M. Gaugerja št. 5 z dne 2. junija 2006. To poročilo navaja za leto 2005/2006 izvoz v skupni višini 2 140 milijonov ton.

([21]) Glej opombo 8.

([22]) Glej opombo 8.

([23]) H.M. Gauger, July 2006 – State of the European Malt Industry.

(70) Komisija se je opirala na podatke o dejanskih presežnih zmogljivostih in proizvodnji v sektorju slada v Skupnosti v preteklih letih. Upoštevala je statistični pregled H. M. Gaugerja iz leta 2004/2005, ki je uporabil nacionalne statistike, statistike Euromalta in Eurostata.

Skupne zmogljivosti slada in proizvodnja slada v Skupnosti

Leto	Zmogljivosti (v tonah):	Proizvodnja v tonah
Leto 2002	8 613 304	8 455 119
Leto 2003	8 632 525	8 595 156
Leto 2004	8 818 633	8 644 575

(71) Podatki iz preglednice pričajo o izkoriščenosti skupnih zmogljivosti najmanj 98 % v letih 2002–2004. Tudi podatki iz poročila Frontier Economics ([24]) navajajo primerljiv odstotek izkoriščenosti. Leta 2005 je bil odstotek izkoriščenosti nižji, saj je proizvodnja slada v Skupnosti znašala 8,4 milijona ton, zmogljivost pa 8,8 milijona ton. V tržnem letu 2006–2007 bo skupna proizvodnja znašala predvidoma 8,0 milijona ton, zmogljivost pa 8,8 milijona ton ([25]). Te nizki odstotki izkoriščenosti odražajo odziv podjetij za proizvodnjo slada na nizko donosnost, t.j. njihovo odločitev, da bodo zmanjšali proizvodnjo slada in začasno zaprli proizvodne zmogljivosti. Delni vzrok za to je v tržnem letu 2006/2007 lahko tudi slaba žetev pivskega ječmena. Podatki za obdobje 2002–2004 pričajo o tem, da je tehnično mogoče izkoristiti najmanj 98 % skupnih proizvodnih zmogljivosti. Kljub temu pa ta velik odstotek dejanske porabe skupnih zmogljivosti ne more izpodbiti obstoja presežnih zmogljivosti v sektorju slada v Skupnosti.

(72) Kot je navedeno v dopisu, ki ga je avgusta 2005 predložil Euromalt, bo treba v prihodnosti „male, stare in neučinkovite zmogljivosti zapreti. To bo zaradi strukture sektorja v nekaterih državah članicah dolgotrajen proces“, ki bo leta 2006 predvidoma hitreje napredoval. Sredi leta 2006 bo proizvodnja slada v Skupnosti predvidoma zopet uravnovešena zaradi dejanskega povpraševanja, saj se bodo proizvajalci slada naučili omejiti svojo proizvodnjo na morebitni obseg prodaje ([26]). Celo po navedenem stalnem zaprtju starih obratov za proizvodnjo slada skupne proizvodne zmogljivosti slada v Skupnosti še vedno presegajo dejansko povpraševanje za približno 600 000 ton. Poleg tega se povečanje povpraševanja v Skupnosti ne pričakuje, saj poraba piva upada, Skupnost pa bo v prihodnjih letih izvažala na svetovni trg, ki bo predvidoma dokaj stabilen. Komisija zato meni, da ni znakov, ki bi kazali na to, da se bo trenutni položaj presežnih zmogljivosti hitro spremenil.

([24]) Glej opombo 11.

([25]) Tržno poročilo H. M. Gaugerja št. 4 z dne 2. maja 2006.

([26]) H.M. Gauger, July 2006 – State of the European Malt Industry.

Posledice za trgovanje med državami članicami

(73) Nizozemska in Holland Malt menita, da bo naložba v obrat v Eemshavnu bolj vplivala na trgovanje s tretjimi državami kot na trgovanje med državami članicami, saj predstavlja izvoz slada tržni segment, ki je ločen od tržnega segmenta dobaviteljev slada.

(74) Komisija potrjuje, da del zmogljivosti slada v Skupnosti predstavljajo mala zasebna/družinska podjetja, ki ne ležijo ob globokomorskih pristaniščih in ki proizvajajo predvsem za notranji trg. Del njihove proizvodnje je sicer lahko namenjen izvozu, pri tem pa bi bili izpostavljeni konkurenci drugih sladarn v Skupnosti, ki se osredotočajo predvsem na izvoz (npr. Holland Malt.)

(75) Poleg tega obstajajo v sektorju slada v Skupnosti velike skupine, ki s sladom trgujejo tako znotraj kot zunaj Skupnosti. Tudi Holland Malt spada v to skupino, saj leži ob globokomorskem pristanišču, iz katerega lahko oskrbuje tako trg Skupnosti kot tudi zunanje trge. Sladarne v Skupnosti, ki so se praviloma osredotočale na izvoz na druge trge, bi bile izpostavljene konkurenci Holland Malta. Isto velja za sladarne v Skupnosti, ki prodajajo predvsem na notranjem trgu, saj namerava Holland Malt prodajati velike količine slada v evropskih državah. V proizvodnem načrtu je Holland Malt avgusta 2003 navedel, da namerava leta 2005 evropskim kupcem prodati 71 540 ton (v primerjavi s pričakovano prodajo v Aziji v višini 28 100 ton, v Latinski Ameriki 40 600 ton in v Rusiji 29 000 ton).

(76) Lahko se zgodi, da sladarne, ki so usmerjene predvsem v izvoz v države izven Skupnosti (npr. Holland Malt), za slad, ki je namenjem prodaji v teh krajih, ne najdejo kupcev in ga zato poskušajo prodati znotraj Skupnosti. Lahko se zgodi tudi nasprotno. Po mnenju Komisije segmenti znotraj in izven Skupnosti niso popolnoma ločeni. Ti segmenti so med seboj povezani, saj lahko razvoj izven Skupnosti vpliva na razvoj znotraj Skupnosti in obratno.

(77) Zato se Komisija ne strinja s sklepnimi ugotovitvami poročila Frontier Economics, v katerih je navedeno, da ni jasno, ali bo pomoč, dodeljena Holland Maltu, povzročila preusmeritev trgovanja s sladom drugih evropskih proizvajalcev, ne glede na to, kje ta poteka. Komisija ne izključuje take preusmeritve trgovanja s sladom drugih proizvajalcev v Skupnosti na kupce znotraj in zunaj Skupnosti. Zato sklepa, da lahko pomoč vpliva na trženje in konkurenčnost med državami članicami.

Trg premium slada

(78) Komisija je upoštevala podatke, ki sta jih poslali Nizozemska in Holland Malt (vključno z dopisi tretjih strani) o razvoju slada HTST ([27]). Po mnenju Nizozemske, Holland Malta in zainteresiranih strani je slad HTST vrsta slada z drugačnimi lastnostmi kot navaden slad, ki mu zagotavljajo drugačen okus in aromo, daljše penjenje in daljši rok trajanja.

(79) Po mnenju Nizozemske in Holland Malta se slad HTST šteje za premium slad. Zaradi svojevrstnih fizičnih lastnosti, priznane kakovosti in visokega cenovnega razreda je po mnenju Holland Malta zelo verjetno, da slada HTST ne bo mogoče ali skoraj ne bo mogoče zamenjati z navadnim sladom. Slad HTST bo ustvaril lastno povpraševanje in lasten trg.

(80) Komisija priznava, da ima lahko slad HTST posebne lastnosti in da je lahko visokokakovosten. Zato je treba proučiti, ali poleg trga z navadnim sladom obstaja tudi ločeni trg s premium sladom (ki je oskrbovan s sladom HTST). Sodišče prve stopnje je razsodilo, da dejansko ločeni trg obstaja le, če:

„če ga odlikujejo posebne lastnosti, zaradi katerih se razlikuje od ostalih proizvodov in storitev v tolikšni meri, da ga je težko zamenjati z njimi in da je njihovi konkurenci izpostavljen le v majhni meri. V tem pogledu je treba presoditi, kako zamenljivi so proizvodi glede na njihove objektivne lastnosti, strukturo povpraševanja in ponudbo na trgu ter konkurenčne pogoje ([28]) .“

(81) V zvezi s strukturo povpraševanja in ponudbe na trgu ter konkurenčnimi pogoji je Komisija prejela pripombe več zainteresiranih strani (zlasti nacionalnih združenj sladarjev), v katerih so te navedle, da ni mogoče jasno razlikovati med navadnim in premium sladom. V pripombah so še dopolnile, da je slad generični proizvod z nekoliko spremenljivimi lastnostmi in da zanj veljajo standardi kakovosti, ki so jih določile pivovarne. Pri večini strank sladarn obstaja le povpraševanje po visokokakovostnem sladu, ki izpolnjuje njihove specifikacije in zahteve glede varnosti živil.

(82) Obojestranska zamenljivost različnih vrst slada iz različnih sladarn zato verjetno ni majhna, saj morajo vse proizvajati visokokakovosten slad, ki ustreza povpraševanju njihovih strank.

(83) To potrjujejo tudi dokazi, iz katerih je razvidno, da ni nujno, da se kakovost slada pri proizvodnji premium piva razlikuje od tiste pri proizvodnji navadnega piva. Po mnenju Nizozemske proizvaja Holland Malt slad HTST praviloma za segment premium piva na trgu piva. Nizozemska navaja, da so za proizvodnjo takega premium piva potrebne visokokakovostne surovine z lastnostmi, ki dajejo temu pivu boljši okus. Holland Malt v svojem dopisu navaja poročilo „Just Drinks.com 2004 report“ ([29]), v katerem po njegovem mnenju pomembne pivovarne ugotavljajo, da je premium pivo znatno boljše in da ima polnejši ter značilnejši okus.

(84) Po mnenju Komisije se ta stavek v poročilu nanaša na predstavo potrošnikov premium piva in zato ne predstavlja ugotovitve pomembnih pivovarn. Na strani 59 poročila je navedeno, da potrošnik po mnenju Scottish & Newcastle meni, da je znamka premium piva bolj kakovostna in ima boljši status. Pri tem so odločilni dejavniki: predstava o boljši kakovosti – premium pivo je znatno boljše in ima polnejši ter značilnejši okus.

(85) V povzetku poročila, ki ga je predložil Holland Malt, je navedeno, da je „iz intervjujev just-drinks.com z nekaterimi pomembnimi mednarodnimi tržnimi udeleženci iz pivovarskega sektorja razvidno, da je premium piva v bistvu tržni koncept“. Poleg tega je v poročilu tudi navedeno, da lahko standardno pivo v določeni regiji ali v določeni državi določene regije postane premium pivo in da najpomembnejše mednarodne pivovarne tržno strategijo prilagodijo trgu. Ni nujno, da so vrste, ki v določenih regijah veljajo za premium znamko, to tudi v drugih regijah. V poročilu je še navedeno, da „se mora bralec zavedati, da se povpraševanje po premium pivu v posameznih letih in zaradi različnih teženj v nekaterih letih spreminja glede na predstavo potrošnika in ne glede na spremembe v specifikaciji proizvoda. Kot ugotavlja Interbrew, je potrošnik tisti, ki določa, kaj je premium, in ne industrija“.

(86) Dejstvo, da specifikacija proizvoda pri določanju piva kot premium piva ni pomemben dejavnik, priča o tem, da so različne vrste slada lahko zamenljive, če izpolnjujejo (minimalne) standarde kakovosti. Tudi v zadevi o združitvi Hugh Baird/Scottisch and Newcastle ([30]) je ta zamenljivost potrjena. V zvezi s trgom zadevnega proizvoda zadevni strani (Hugh Baird in Scottish and Newcastle) navajata, da je ta najmanj tako velik kot trg slada. V odločbi je še navedeno,

([27]) Ugotovitve Bühlerja o tehnologijah Holland Malta, brez datuma. Dopis Univerze v Freisingu – Weihenstephan München, maj 2005. Dopis zainteresiranih strani o poslovnih skrivnostih, ki je zaupno.

([28]) Sodba Sodišča prve stopnje z dne 21. oktobra 1997 v zadevi T-229/94, *Deutsche Bahn* proti Komisiji Evropskih skupnosti, PSES II-1689, odstavek 10.

([29]) www.just-drinks.com, „A global market review of premium beer – with forecasts to 2010“.

([30]) Zadeva št. IV/M.1372 z dne 18.12.1998.

da čeprav je trg slada jasno ločen na trg slada in trg destilacije, strani vseeno menita, da je zamenljivost pri ponudbi visoka.

(87) Poleg tega Komisija pri pregledu statističnih virov za proizvodnjo slada ni odkrila ločenega trga za premium slad. Nasprotno, vsi omenjeni viri (Eurostat, Euromalt, Mednarodni svet za žito) navajajo izključno podatke o splošnem trgu slada. Nizozemska in Holland Malt nista predložila podatkov o obstoječih zmogljivostih za proizvodnjo premium slada. Nasprotno, pri razlagi presežnih zmogljivosti sta navajala podatke o sladu (kot enem samem proizvodu) in nista razlikovala med navadnim ter premium sladom.

(88) Komisija zato meni, da obe vrsti (navaden in premium slad) med seboj nista jasno ločeni. Med njima lahko obstajajo razlike v kakovosti, vendar niso takšne, da bi zmanjšale zamenljivost med vrstami slada ali konkurenco med sladarji.

(89) Na podlagi zgoraj navedenih sklepnih ugotovitev o presežnih zmogljivostih na trgu slada, morebitnem vplivu zadevne pomoči na trgovanje med državami članicami in na podlagi dejstva, da ni jasno dokazanega ločenega trga za premium slad, Komisija meni, da pomoč ni v skladu s točko 4.2.5 Smernic, ki določa, da ni mogoče dodeliti pomoči za predelavo in trženje kmetijskih proizvodov, če ni mogoče predložiti dovolj dokazov, da je za zadevne proizvode možno najti primerno tržišče.

Pomoč za litvansko sladarno

(90) Holland Malt poudarja, da položaj na svetovnem trgu slada Komisije ni odvrnil od dodelitve naložbene pomoči sladarni v Litvi.

(91) Komisija pri tem opozarja, da po pristopu Litve k Skupnosti 1. maja 2004 ni odobrila državne pomoči za naložbe v litvansko sladarno. Pred tem datumom v Litvi niso obstajala pravila o državni pomoči za kmetijske proizvode. Vsekakor pa napake drugih držav članic pri izpolnjevanju obveznosti iz členov 87 in 88 Pogodbe niso pomembne pri vprašanju, ali je država članica, proti kateri je bil sprožen postopek na podlagi člena 88(2) Pogodbe, nezakonito dodelila pomoč ([31]).

(92) V zvezi s tem želi Komisija poudariti, da je formalni postopek preiskave na podlagi člena 88(2) Pogodbe sprožila, potem ko je Španija sporočila, da bo dodelila pomoč sladarni Maltacarrión S.A ([32]). Postopek je sprožila iz istih razlogov kot v zadevnem primeru, tj. ker ni mogla izključiti, da ima trg slada presežne zmogljivosti. Po sprožitvi postopka je Španija zadevno pomoč preklicala.

Regionalni vidiki

(93) Komisija potrjuje pomembnost pomoči Holland Maltu za regionalni razvoj, kot so to navedli Nizozemska in različne zainteresirane strani, ter temu ne ugovarja. V tem smislu bi projekt prišel v poštev za shemo IPR.

(94) V tem primeru mora projekt izpolnjevati vse pogoje za dodelitev pomoči za naložbe v predelavo in trženje kmetijskih proizvodov, kot je navedeno v Smernicah. Ker ne izpolnjuje najmanj enega pomembnega pogoja, Komisija temu projektu ne more dodeliti državne pomoči kljub njegovim pozitivnim vidikom v zvezi z regionalnim razvojem.

VI. SKLEPNA UGOTOVITEV

(95) Zaradi zgoraj navedenih razlogov Komisija meni, da pomoč Holland Maltu ni združljiva s členoma 87 in 88 Pogodbe. Pomoč ni v skladu s točko 4.2.5 Smernic, ki določa, da ni mogoče dodeliti pomoči, če ni mogoče predložiti dovolj dokazov, da je za zadevne proizvode možno najti primerno tržišče.

(96) Nizozemska je v dopisu z dne 17. decembra 2004 navedla, da se pomoč dodeli glede na odobritev Komisije. V primeru, da je bila pomoč dodeljena kljub temu pridržku, jo je treba preklicati.

SPREJELA NASLEDNJO ODLOČBO:

Člen 1

Državna pomoč, ki jo je Nizozemska dodelila podjetju Holland Malt BV v obliki subvencije v višini 7 425 000 EUR glede na odobritev Komisije, ni združljiva s skupnim trgom.

Člen 2

Nizozemska preklicuje državno pomoč iz člena 1.

Člen 3

1. Nizozemska sprejme vse potrebne ukrepe, s katerimi bo zagotovila vračilo nezakonito dodeljene pomoči iz člena 1.

2. Vračilo poteka v skladu z nacionalnimi pravnimi postopki, če ti omogočajo takojšnjo in dejansko izvršitev te odločbe. Pomoč, ki jo je treba vrniti, obsega obresti od datuma, ko jo je upravičenec prejel, do datuma njenega dejanskega vračila. Obresti

([31]) Glej npr. sodbo Sodišča prve stopnje z dne 30. aprila 1998 v zadevi T-214/95, *Het Vlaamse Gewest* proti Komisiji Evropskih skupnosti, PSES II-717, odstavek 54.

([32]) Zadeva C 48, 21.12.2005, še ni bila obljavljena v Uradnem listu.

se zaračunajo na podlagi referenčne stopnje, ki se uporablja za izračun neto ekvivalenta subvencije regionalnih shem pomoči.

Člen 4

Nizozemska v dveh mesecih po objavi te odločbe obvesti Komisijo o ukrepih, ki jih je sprejela za izvajanje te odločbe.

Člen 5

Ta odločba je naslovljena na Kraljevino Nizozemsko.

V Bruslju, 26. septembra 2006.

Za Komisijo

Mariann FISCHER BOEL

Članica Komisije